

DH

Danske Handicaporganisationer

FN's Handicapkonvention i den kommunalpolitiske virkelighed:

Muligheder og udfordringer

Stig Langvad, formand, DH
10. december 2009

Den er et faktum

- Konventionen blev besluttet den 13. december 2006 af alle lande i verden
- Konventionen blev ratificeret i Danmark den 28. maj 2009
- Konventionen trådte i kraft den 23. august 2009
- Konventionen er en realitet, som vi alle skal forholde os til og efterleve!
- Den gælder for staten, regionerne, kommunerne, virksomhederne og borgerne

I vil møde konventionen

- Der er blevet udviklet for at skulle bruges til gavn for personer med handicap i alle verdens lande
- Den vil blive brugt i det politiske arbejde på alle planer
- Den bliver allerede brugt hyppigt i forhold til bl.a. kommunerne
- Også selvom vi ikke alle sammen er klar over, hvad det er for et instrument vi har fået til vores rådighed

Ikke eksakt videnskab

- Rettigheder, men ikke eksakt videnskab
- Facitliste, men ikke et bestemt resultat
- Gamle rettigheder på nye flasker, men nu gælder de!

- Der er plads til fortolkning
- Der er forudsat udvikling

- Ingen har lovet, at det er nemt også at skulle efterleve menneskerettigheder for personer med handicap

Der er mange nye perspektiver

- BP-rettigheder (nu)
- ØSK-rettigheder (snart)
- Tværgående rettigheder
- Generelle forudsætninger
- Implementering og H-plan
- Overvågning

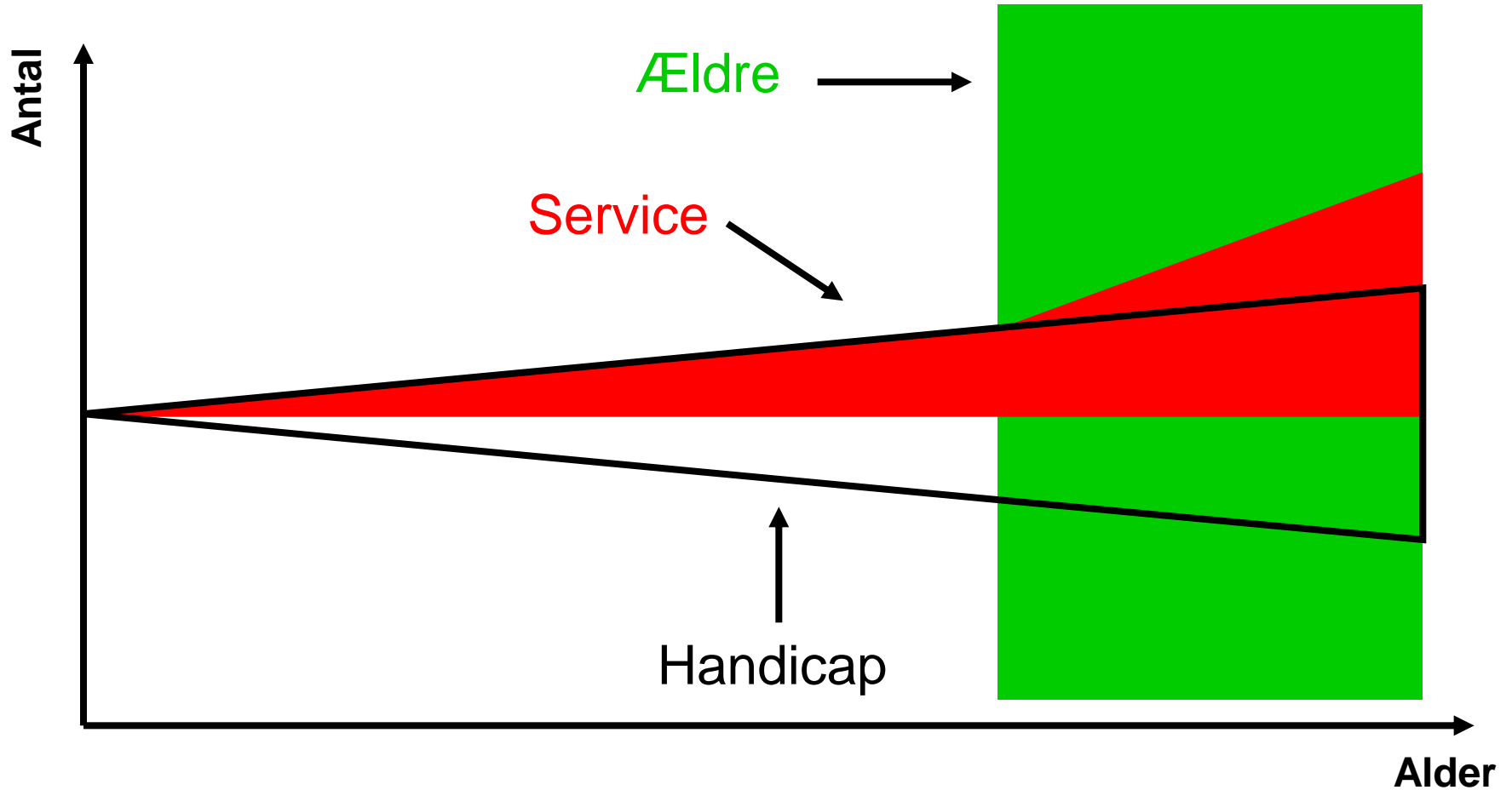
Opsamlende indledning

- Personer med handicap er omfattet af almindelige menneskerettigheder og alle andre konventioner
- Personer med handicap har fået ret til udvikling hen imod fuld og lige deltagelse i samfundslivet
- Alle personer med handicap er omfattet af konventionens handicapbegreb

Behov for nyt handicapbegreb

- Usynlig/synlig
- Tidligere/nuværende/fremtidigt
- Nedsat funktionsevne er ikke altid et handicap
- Ikke altid defineret i lov
- Omfatter også associering
- Personer uden handicap skal beskyttes

- Handicapbegrebet omfatter langt flere og andre personer, end vi normalt servicerer i kommunerne
- Nu er det slut med en handicap- og psykiatrikonference

Handicap og service

Ny kommunal handicappolitik?

- Den gamle er et godt fundament
- Lige muligheder er stadig det centrale
- Sektoransvaret er ekstremt vigtigt (mainstreaming)
- Kompensationsprincippet er hjørnestenen
- Et fælles ansvar for finansiering er en forudsætning
- Den hidtidige strategi udfordres af rettighedstankegang og nye perspektiver og områder kommer til
- Men konventionen er et godt omdrejningspunkt for handicappolitikken i kommunerne

Generelle principper

- Respekt for menneskets naturlige værdighed, personlige autonomi, herunder frihed til at træffe egne valg, og uafhængighed af andre personer
- Ikke-diskrimination
- Fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundslivet
- Respekt for forskellighed og accept af personer med handicap som en del af den menneskelige mangfoldighed og af menneskeheden
- Lige muligheder
- Tilgængelighed
- Ligestilling mellem mænd og kvinder
- Respekt for de udviklingsmuligheder, som børn med handicap har, samt respekt for deres ret til at bevare deres identitet

Retfærdighedsvægten

Tilgængelighed er en forudsætning!

- Træffe passende foranstaltninger til at sikre adgang på lige fod med andre til
  - Fysiske omgivelser
  - Transportmuligheder
  - Information og kommunikation
  - De øvrige faciliteter og tilbud, der er åbne for eller gives offentligheden, både i byområder og i landdistrikter?
- Identificeres og afskaffes hindringer og barrierer for tilgængelighed?

Er folkeskolen inkluderende?

- Kan børn med handicap og deres forældre selv vælge skole?
- Ser skolen det enkelte barns muligheder og potentialer?
- Får alle børn de rette materialer og hjælpemidler og er læreren kvalificeret til at undervise i forhold hertil?
- Er barn og forældre inddraget i afklaring og beslutninger af betydning for barnets skolegang?
- Hvad bestemmer indsatsen – hensynet til barnet eller udgifterne til specialundervisning?
- Er det forbudt med specialskoler?

Lader vi også konventionen gælde børn?

- Er børn med handicap inddraget i sager vedrørende dem selv?
- Får børn med handicap grundlagt et positivt syn på sig selv?
- Får børn og unge med handicap samme ret til at begå fejltagelser som andre?

Er der frit valg af bolig for alle?

- Har personer med handicap mulighed for at vælge deres bopæl?
- Har personer med handicap mulighed for at vælge hvor, og med hvem de vil bo?
- Kan specialiseret indsats komme til borgeren frem for at borgeren kommer til en bestemt boform?
- Hvad vejer tungest: Hensynet til personalet eller borgerens hjem?
- Hvad står i vejen for et ændret paradigme?
- Er det forbudt at bygge botilbud?

Har mennesker med handicap mulighed for at stifte familie?

- Skal forældre med handicap ”bevise”, at de kan være forældre?
- Ydes der kompenserende hjælp, så mennesker med handicap kan varetage forældrerollen?
- På hvilket grundlag vurderes forældre evnen, når det handler om forældre med handicap?
- Kan mennesker med handicap tage ansvar for børn i samme omfang som andre, fx når de har en borgerstyret personlig assistanceordning?

Mobilitet

- Hvad betyder det at lette den personlige mobilitet for personer med handicap efter deres eget valg?
- Hvad vil det sige at være mobil?
- Er der grænser for, hvor mennesker med handicap skal kunne bevæge sig? Til skovkanten?
- Hvordan afhjælper man behovet for mobilitet?
- Regulerer konventionen §§112 og 113 og el-scootere?

Den største udfordring

- EU har netop ratificeret konventionen – dog uden tillægsprotokollen.
- Kommunernes Landsforening har i et foreløbigt svar anført, at det er KL's opfattelse, at Danmark ikke burde tiltræde, at EU kan tiltræde FN's handicapkonvention.

Begrundelsen herfor er den betydelige **retlige usikkerhed** og den betydelige **økonomiske usikkerhed** en sådan tiltræden skaber på handicapområdet og for kommunerne.

Tak for ordet

Vil gerne udfordres